

УДК 747:725.8(045)

М.Ю.Желакович,
студентка 6-го курсу
факультету архітектури та дизайну
Національного авіаційного університету, м. Київ

ПРИЙОМИ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ СПОРТИВНО-РОЗВАЖАЛЬНИХ КОМПЛЕКСІВ

Анотація: в даній статті розглядаються спортивно-розважальні комплекси призначені для забудови в нових районах великих міст. Дана робота пропонує дослідження сучасних напрямів проектування та прийомів дизайну інтер'єрів спортивно-розважальних комплексів, з урахуванням появи останнім часом нових сучасних видів спорту та технологій.

Ключові слова: архітектура, дизайн, спортивно-розважальний комплекс.

Актуальність. На сьогоднішній день дизайн інтер'єру не обмежується лише створенням комфортного життєвого простору людини. Він покликаний задовольнити її соціокультурні потреби через втілення передових світових ідей і новітніх підходів, через вирішення загальнолюдських проблем. Одним із найважливіших запитів ХХІст, що тісно пов'язаний з прийомами дизайну, є вирішення проблеми малої кількості енергетичних ресурсів нашої планети.

Постановка задачі. Метою даної статті є дослідження класифікації існуючих спортивно-розважальних комплексів на предмет аналізу їх архітектурних особливостей та дизайнерських прийомів.

Основна частина

Професійний творчий метод, що характеризує сучасну архітектуру після першої світової війни, перш за все пов'язаний з новим розумінням ролі простору та функціонального зонування. Суттєвість об'єкту з'явилася не лише в своїй зовнішній формі, але і усвідомлювалася через його внутрішню будову.

Класифікація існуючих спортивно-розважальних комплексів дозволяє виділити наступні схеми поєднань різноманітних функцій в одній споруді: критий стадіон, крита спортивна арена, палац спорту, універсальний спортивний зал, універсальний спортивно-видовищний зал, універсальний видовищно-спортивний зал, спортивний зал багатоцільового призначення, кіноконцертний і спортивний зал, демонстраційна ковзанка, міський (муніципальний) універсальний зал, крита ковзанка, зал зборів та мітингів. У той же час будь-який його пункт підкреслює й виявляє суть універсальної споруди в кожному конкретному випадку залежно від цільового призначення. Групуючи за цією ознакою пункти переліку, можна розділити їх на дві основні

групи: 1-а група - критий стадіон, крита спортивна арена, палац спорту, універсальний спортивний зал, універсальний спортивно-видовищний зал, спортивний зал багатоцільового призначення, демонстраційна ковзанка, крита ковзанка; 2-а група - універсальний видовищно-спортивний зал, кіноконцертний і спортивний зал, міський (муніципальний) універсальний зал, зал зборів та мітингів. Для 1-ї групи споруд характерна підкреслена спортивна спрямованість, для 2-ї - суспільно-видовищна, але загальна риса обох груп - наявність у них спортивних арен і трибун для глядачів.

Для спортивно-розважального комплексу з ареною набуває різних форм, із них найпоширеніші круглі й прямокутні в плані із сегментними й прямолінійними трибунами різної місткості. Набагато рідше зустрічаються овальні в плані споруди із замкнутими трибунами, що повторюють форму залу для глядачів.

Характерна риса цих грандіозних залів - наявність спортивної арени овальної форми, що дозволяла проводити змагання з легкої атлетики й велоспорту. Трибуни для глядачів у плані повторюють контури ігрової арени. У деяких із цих багатоцільових споруд була передбачена більше універсальна програма використання, що досягалося наявністю, крім арени, естради з тристоронніми або підковообразними в плані трибунами для глядачів. Будівництво універсальних спортивно-видовищних залів (або критих стадіонів) у Європі почалося тільки в 30-і рр. ХХ в.. Причому це були трохи менші по обсягу й місткості будівлі, що мають у більшості випадків ігрову спортивну арену тільки для тенісу або ігрових видів спорту й периметральні прямокутні в плані трибуни. Майже всі ці споруди перекривалися металевими фермами або сполученням систем ферм і купола. Рідкісним винятком були інші конструкції, наприклад оболонки в залі «Фронтон Реколетос».

Одним з прикладів архітектури та дизайну сучасної спортивно-видовищної арени овальної форми України є п'ятидесятитисячна «Донбас Арена» - перший стадіон в Східній Європі, спроектований і побудований відповідно до стандартів УЄФА категорії «Еліт» (п'ять зірок).

Демократичний, суспільно-масовий характер об'ємної композиції видовищно-спортивного залу, вирішений у великих, цільних формах певних пропорцій, повинен обов'язково одержати подальший розвиток у комплексному рішенні його інтер'єрів.

Практика проектування й будівництва показує, що серед вітчизняних і закордонних спортивно-розважальних комплексів, які за своєю однією із функцій, повинна мати ігрові арени, допоміжні приміщення для відвідувачів та персоналу, приміщення загального призначення, приміщень з розважально-ігровою функцією, заклади харчування, зони відпочинку, технічні та допоміжні

приміщення, приміщення загального користування та ін. Сприйняття споруди, у тому числі і його інтер'єрах, безумовно залежить від психологічних особливостей людини. Однак дотримання певних закономірностей утворення того або іншого інтер'єра сприяло б правильному його сприйняттю залежно від призначення. Для їхніх інтер'єрів, як показує практика, найбільш прийнятними є вирішені у великих масштабах, нерозчленовані поверхні стін, великопролетних просторів залів і кулуарів - вестибюлів і фойє, монохромне кольорове рішення більшості основних приміщень при досить стриманому застосуванні є чисто художніх засобів.

У виконанні цих завдань, крім чіткої планувально-технологічної структури побудови об'єкта, не останню роль грають знаки візуальної комунікації (колірні, цифрові й буквені вказівки, спеціальні табло й т.і.), раціональна й виправдане розміщення яких у внутрішньому просторі усуває дефіцит інформації.

Необхідно також відзначити, що складні по малюнку підлоги, перенасиченість кольорами й різним родом необґрунтовані колірні «удари», одночасне різноманіття архітектурних і художньо-декоративних прийомів, навмисне ускладнення або здрібнювання внутрішніх обсягів і поверхонь мало відповідає масовому демократичному характеру видовищно-спортивних залів в більшості випадків є зайвим.

Висновки

Фізична культура й спорт, як основа здоров'я й життєдіяльності людини були добре відомі ще в Древньому Єгипті й Древній Греції (відповідно близько 3300 й 2700 років тому). Численні збережені спортивні споруди минулого, розписи й різьблення по каменю на стінах красномовно говорять про це. Гімнастика існувала в Древньому Китаї, Єгипті, Ассирії, Вавілонії, Персії, Греції.

Головним завданням перед дизайнерами було і буде ергономічне поєднання усіх технологічних особливостей проектування спортивно-розважальних комплексів, а також оптимальне розташування та взаємозв'язок усіх приміщень комплексу.

В Україні вигляд і планувальна структура громадської, в тому числі спортивної, будівлі були зумовлений, насамперед, її місцем у системі обслуговування населення. При цьому для всієї країни було характерно розходження між великими громадськими будівлями: театрами, клубами, вокзалами, спортивними комплексами, готелями - спорудами з яскраво вираженим художнім образом, з одного боку, і вбудовано-прибудованими блоками повсякденного й періодичного обслуговування населення, з іншої.

Додатковим поштовхом розвитку архітектури спортивно-видовищних споруд в Україні явилось рішення УЕФА щодо проведення в кількох крупних містах футбольних чемпіонатів Євро-2012

Література

1. Зенькович Г.В. Сільські клубні будівлі - К.: Будівельник, 1980.-268 с.
2. Зигель Курт. Структура і форма в сучасній архітектурі.-М.: Стройиздат, 1965. - 258 с.
3. Келлер Б.Б., Жан-Магамедов С.О. Сучасна архітектура капіталістичних країн.-М.: Стройиздат, 1966. - 232 с.
4. Ортепер Р. Спортивні споруди.-М.:Стройиздат, 1959. - 232 с.
5. Резніков Н.М. Універсальні видовищні-спортивні зали.-М.: Стройиздат, 1962. - 206 с.
6. Гайль Г.Сучасні зали.-М.: Стойиздат, 1965. - 54 с.
7. Уільемсон Дж. Споруди для зон відпочинку.-Будівельні матеріали, 1967, №5. - 396 с.
8. Раннев В.Р. Интер'єр.-М.: Висш. шк.,1987. - 196 с.

Аннотация

В данной статье рассматриваются спортивно-развлекательные комплексы предназначенные для застройки в новых районах больших городов. Данная работа предлагает исследование современных направлений проектирования и приемов дизайна интерьеров спортивно-развлекательных комплексов, с учетом появления в последнее время новых современных видов спорта и технологий.

Ключевые слова: архітектура, дизайн, спортивно-развлекательный комплекс.

Annotation

In this article the sporting-entertaining complexes of prednoznachennyye are examined for building in the new districts of cities. This work offers research of modern directions of planning and receptions of design of interiors of sporting-entertaining complexes, taking into account appearance lately of new modern types of sport and technologies.

Keywords: architecture, design, sporting-entertaining.